

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ EKONOMICZNYCH
W WODZISŁAWIU ŚLĄSKIM

*„Wychowywać, to nie znaczy kształcić tylko rozum,
lecz kształtować harmonijnie całego człowieka,
a więc także jego serce i charakter (...)”*

Phil Bosmans

1. Wstęp do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego z uwzględnieniem środowiska szkolnego.

Nasza szkoła jest zespołem szkół, w skład którego wchodzi: Technikum Nr 2, Szkoła Branżowa I stopnia.

Kształcimy w następujących zawodach:

- technik ekonomista
- technik handlowiec
- technik hotelarstwa
- technik informatyk
- technik obsługi turystycznej
- technik żywienia i usług gastronomicznych
- cukiernik
- piekarz
- kucharz
- sprzedawca

Sukces w procesie wychowawczym jest możliwy, tylko wówczas, gdy wychowanie realizowane jest nie tylko przez nauczycieli, ale także przez samych uczniów oraz ich rodziców i opiekunów. Dlatego program wychowawczo - profilaktyczny na tę trójpodmiotowość (uczeń – rodzic – nauczyciel) kładzie główny nacisk.

Celami współdziałania pomiędzy nauczycielami a rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia są:

- wzajemna wymiana informacji o uczniu – postępy w nauce, zachowanie się ucznia w środowisku szkolnym
- zapoznanie rodziców z Planem Pracy Szkoły, jej podstawowymi dokumentami (statutem, regulaminami, Wewnątrzszkolnym Ocenianiem, Programem Wychowawczo - Profilaktycznym, Koncepcją Pracy Szkoły, Misją Szkoły) oraz pozyskanie rodziców do współpracy w tym zakresie
- informowanie szkoły przez rodziców o stanie zdrowia dziecka, jego zainteresowaniach, funkcjonowaniu emocjonalno-społecznym
- zachęcanie rodziców do współpracy ze szkołą (udział w uroczystościach i imprezach szkolnych, wycieczkach oraz konstruktywnym spędzaniu czasu wolnego)

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Zespołu Szkół Ekonomicznych został opracowany w oparciu o przeprowadzone diagnozy wśród uczniów, nauczycieli i rodziców:

- analizę dokumentacji szkolnej (dzienniki, teczki wychowawców, dzienniki organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dzienniki zajęć pozalekcyjnych)
- analizę dokumentacji uczniów z poprzedniego cyklu nauczania – gimnazjum (świadectwa, wyniki egzaminów, opinie i orzeczenia z PPP)
- analizę testów kompetencji po gimnazjum
- ankiety skierowane do uczniów, rodziców oraz nauczycieli
- wyniki ewaluacji programu wychowawczego i profilaktycznego

- obserwację zachowań i postaw uczniów podczas lekcji i zajęć pozalekcyjnych
- rozmowy z rodzicami, nauczycielami, dyrekcją, pedagogiem szkolnym

Na podstawie diagnozy zostały określone bieżące zagrożenia w środowisku szkolnym:

- palenie tytoniu
- używanie alkoholu
- używanie narkotyków, dopalaczy
- agresja słowna
- cyberprzemoc
- uzależnienie od telefonów komórkowych, Internetu

Do przyczyn zachowań ryzykownych młodzieży należy zaliczyć:

- zaburzone więzi pomiędzy rodzicami i dziećmi
- konflikty w rodzinie
- niejasny system wymagań stawiany dziecku
- brak dyscypliny i kontroli lub nadmiernie surowa dyscyplina i kontrola
- rodzice jako wzorzec nieprawidłowych zachowań (palenie, picie, agresja)
- negatywny wpływ grupy rówieśniczej
- zaburzony system postrzegania norm społecznych

Istnieją czynniki chroniące przed zachowaniami ryzykownymi. Są to:

- silna więź z rodzicami
- zainteresowanie nauką szkolną
- praktyki religijne
- zakorzenienie w normach i tradycjach
- przynależność do pozytywnych grup

Celem programu wychowawczo – profilaktycznego jest eliminacja czynników ryzyka jak i wzmacnianie czynników chroniących. Mając to na uwadze w programie wychowawczo – profilaktycznym naszej szkoły uwzględniono rolę rodziców.

Zadania z zakresu profilaktyki ujęte w programie wychowawczo – profilaktycznym będą realizowane na poziomie profilaktyki pierwszorzędowej (realizatorami są nauczyciele, adresatami wszyscy uczniowie). Przewidziane jest stosowanie strategii:

- informacyjnej – dostarczanie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwianie racjonalnego wyboru
- edukacyjnej – rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktu z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, opieranie się naciskom otoczenia, rozwiązywanie konfliktów)
- alternatyw – pomocy w zaspokajaniu ważnych potrzeb np. sukcesu, przynależności, satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportową)

Jednakże u uczniów podwyższonego ryzyka, wymagających specyficznej pomocy przewiduje się zastosowanie profilaktyki drugorzędowej: pomocy psychologicznej w Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej lub ośrodkach specjalistycznych.

Postępowanie wobec ucznia w sytuacji zagrożenia przestępczością określają: procedury postępowania nauczycieli i ich metody współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, a w szczególności narkomanią, alkoholizmem i prostytutką (załącznik do Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego)

Opracowany program wychowawczo – profilaktyczny szkoły ujmuje ucznia w sposób indywidualny, a jednocześnie integralny, oddziałując poprzez sferę intelektualną, moralną, społeczną, emocjonalną, duchową i zdrowotną. Umożliwia zmienianie się w zaplanowanym wspólnie przez wychowawców i nauczycieli oraz rodziców i samych uczniów kierunku. Pomaga w przekształceniu sposobów postrzegania świata, kształtowaniu uczuć moralnych i estetycznych, postaw społecznych i przekonań oraz zapewnia wszechstronne kształtowanie osobowości i samorealizacji.

2. Wartości uznawane przez społeczność szkolną.

*„Nie dajcie się skusić pseudowartościami, półprawdami, urokiem miraży,
od których później będziecie odwracać się z rozczarowaniem,
poranieni, a może nawet ze złamanym życiem”*

Jan Paweł II, z homilii do młodzieży, Poznań 1997r.

Człowiek, by mógł się rozwijać, potrzebuje wartości, pewnych drogowskazów, by dążyć do wytyczonych celów. W naszej społeczności szkolnej uczniowie, rodzice, nauczyciele wskazali wartości, na których powinna opierać się nasza szkolna koncepcja wychowania. Tymi wartościami są:

- wszechstronny rozwój ; intelektualny, emocjonalny, społeczny
- szczęście
- bezpieczeństwo
- zdrowie
- empatia
- uczciwość
- pracowitość
- rzetelność

- mądrość
- sukces
- rozwój osobisty
- niezależność

3. Sylwetka absolwenta szkoły

Określając profil ucznia naszej szkoły wzorujemy się na wysokich standardach etycznych i dążymy do tego, aby każdy nasz uczeń i absolwent był człowiekiem:

- świadomym swoich możliwości, znającym swoje mocne i słabe strony, potrafiącym w maksymalny sposób wykorzystać swój potencjał
- wnikliwym obserwatorem i ciekawym świata odkrywcą, którego cechuje niezależność myślenia i asertywność w działaniu
- rozumiejącym potrzebę uczenia się przez całe życie, ze względu na szybkie tempo zmian otaczającego nas świata
- odważnie podejmującym wyzwania, a niepowodzenia traktuje jako doświadczenie, które stanowi jego kapitał w rozwoju osobistym
- wrażliwym na potrzeby innych ludzi i potrzeby środowiska naturalnego, rozumiejącym znaczenie empatii, szacunku, tolerancji dla drugiego człowieka i innych kultur
- kierującym się w życiu zasadami, świadomym swoich wyborów i wynikających z nich konsekwencji, wiernym swoim przekonaniom
- którego cechuje wysoka kultura osobista
- ceniącym kulturę i historię własnego kraju oraz innych narodów
- komunikatywnym, który swobodnie porozumiewa się w języku ojczystym oraz języku obcym
- chętnie nawiązującym kontakty, aktywnie współpracującym z innymi ludźmi
- posiadającym szerokie horyzonty, zainteresowanym globalnymi problemami współczesnego świata i problemami lokalnymi
- którego cechuje wewnętrzna spójność przejawiająca się intelektualną i emocjonalną równowagą w dążeniu do własnego szczęścia i pomyślności innych ludzi
- znającym zasady etyki zawodowej, posiadającym umiejętności na podjęcie pracy bądź kontynuację nauki

4. Cele ogólne Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.

W naszej szkole cele programu uwzględniają najważniejsze aspekty wychowania i profilaktyki, są nimi: wspomaganie, korygowanie, kształtowanie, zapobieganie i rozpoznawanie potrzeb naszych wychowanków.

- wspomaganie naturalnego, wszechstronnego rozwoju uczniów - zaspakajanie potrzeb, rozwijanie potencjałów i zasobów, pomoc uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- budowanie wspierającej relacji nauczyciel – uczeń – rodzic
- kształtowanie sposobu myślenia i postaw uznanych za pożądane - kreowanie i wskazywanie wzorców, przekazywanie wartości istotnych z punktu widzenia naszej kultury, kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych
- profilaktykę zachowań ryzykownych - zagrożenia, wiedza i umiejętności pomagające w radzeniu sobie z tymi zagrożeniami

5. Cele szczegółowe Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.

Cel 1: Rozpoznanie i integracja środowiska szkolnego.

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1.Diagnoza sytuacji wychowawczej i edukacyjnej uczniów klas pierwszych;	<ul style="list-style-type: none"> • analiza dokumentów uczniów klas I (dokumenty rekrutacyjne, opinie i orzeczenia PPP) • przeprowadzenie diagnozy umiejętności edukacyjnych po III etapie kształcenia • zajęcia integracyjne z pedagogiem szkolnym • lekcje wychowawcze • rozmowy i obserwacja uczniów • praca zespołów wychowawczych • zebrania z rodzicami 	Wrzesień / Październik	Wychowawcy Pedagog szkolny Nauczyciele

2. Integracja środowiska szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> • imprezy integracyjne • wycieczki klasowe • uroczystości, imprezy, akcje ogólnoszkolne • rajd Monte Ekonom • mikołajki • andrzejki • akademie szkolne • studniówka • lekcje wychowawcze 	Cały rok szkolny	Nauczyciele, uczniowie
------------------------------------	--	------------------	------------------------

Cel 2: Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1. Praca indywidualna z uczniami wymagającymi pomocy	<ul style="list-style-type: none"> • analiza opinii i orzeczeń PPP, przygotowanie dostosowań i IPET • współpraca w ramach zespołów wychowawczych • zajęcia indywidualne, specjalistyczne z uczniami posiadającymi orzeczenie PPP • współpraca z rodzicami i środowiskiem, w którym uczeń funkcjonuje • rozmowy z uczniami i rodzicami • pomoc koleżeńska • współpraca z PPP i innymi instytucjami pomocowymi oraz specjalistami • indywidualizacja pracy na lekcji 	W ciągu całego roku	Dyrektor Wychowawcy Pedagog szkolny Nauczyciele

<p>2. Praca z uczniem zdolnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia dodatkowe i pozalekcyjne • międzyszkolne zawody i turnieje sportowe • konkursy, olimpiady • nagradzanie za dobre wyniki w nauce (np. wyróżnienie na akademii, nagroda rzeczowa, stypendium) • nagradzanie za dobrą frekwencję (ranking klasowy) • współpraca z rodzicami • prezentowanie prac i osiągnięć uczniów (strona internetowa, facebook, gazetki szkolne) • indywidualizacja pracy na lekcji 	<p>Według odrębnego harmonogramu, cały rok szkolny</p>	<p>Dyrektor Wychowawcy Pedagog szkolny Nauczyciele</p>
<p>3. Przygotowanie uczniów do dalszego kształcenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja Szkolnego Programu Doradztwa Zawodowego • organizacja zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w ramach godzin wychowawczych oraz udział w warsztatach organizowanych przez instytucje współpracujące ze szkołą. • propagowanie wśród uczniów wiedzy na temat możliwych ścieżek kariery • udział w dniach otwartych szkół wyższych • organizacja wycieczek do zakładów pracy i firm związanych ze szkołą – stała współpraca z pracodawcami • stworzenie uczniom możliwości zdobycia dodatkowych kwalifikacji i uprawnień w ramach kursów 	<p>Cały rok</p>	<p>Dyrektor, Wychowawcy, Nauczyciele, Pedagog, Specjaliści zewnętrzni</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja Targów Pracy-współpraca z Młodzieżowymi biurami Pracy i Urzędem Pracy • praktyki zawodowe • projekty -staże i praktyki różnych krajach Europy • forum Przedsiębiorczości 		
--	---	--	--

Cel 3: Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań.

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1. Rozwijanie umiejętności społecznych uczniów i kształtowanie właściwych nawyków w różnych sytuacjach	<ul style="list-style-type: none"> • promowanie osiągnięć uczniów i szkolnych talentów • działalność szkolnego koła wolontariatu • prowadzenie zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów • zajęcia z pedagogiem szkolnym kształtujące postawy szacunku, tolerancji, empatii • działania propagujące zdrowy styl życia: życia bez używek • „Ogólnopolski Głos Profilaktyki” • „Jabłko zamiast papierosa” • zajęcia profilaktyczne prowadzone przez zaproszonych specjalistów • realizowanie programów profilaktycznych (ARS- jak dbać o miłość, Znamię- znam je, Podstępne WZW) • udział w akcjach charytatywnych – WOŚP, Koncert 	W ciągu całego roku szkolnego	Pedagog szkolny, Wychowawcy, Nauczyciele

	<p>Charytatywny</p> <ul style="list-style-type: none"> • działalność Samorządu uczniowskiego • akcje krwiodawstwa • stres pod kontrolą- zajęcia dla maturzystów • kształtowanie postawy prozdrowotnej i proekologicznej • nauczyciel- jako wzorzec postaw moralnych 		
2. Ochrona uczniów przed cyberprzemocą i treściami niebezpiecznymi.	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty ze specjalistami • lekcje wychowawcze i przedmiotowe na temat zagrożeń w sieci • akcje promujące czytelnictwo jako alternatywa dla Internetu 	Cały rok	Wychowawcy, Nauczyciele biblioteki, Pedagog szkolny
3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa uczniów	<ul style="list-style-type: none"> • bezpieczeństwo uczniów w szkole – dyżury, monitoring • egzekwowanie przestrzegania zasad obowiązujących w szkole, wzmocnienie pozytywnych postaw • zapoznanie z obowiązującymi w szkole zasadami zachowania, regulaminami i konsekwencjami ich łamania • promowanie zasad bezpieczeństwa poprzez realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego 	Wrzesień/ cały rok	Dyrekcja, Wszyscy Nauczyciele

<p>4. Rozwijanie umiejętności skutecznego komunikowania się</p>	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty na temat komunikacji werbalnej i niewerbalnej, trening umiejętności interpersonalnych – zajęcia z pedagogiem • organizacja debat szkolnych i udział uczniów w debatach międzyszkolnych • redagowanie gazetki szkolnej, tworzenie szkolnej strony internetowej, facebooka • praktyki zagraniczne – komunikowanie się w językach obcych • akcje promujące czytelnictwo – realizacja projektów czytelniczych • zwracanie uwagi na poprawność wypowiedzi i kulturę słowa 	<p>Cały rok</p>	<p>Wszyscy Nauczyciele</p>
<p>5. Kształtowanie postawy poszanowania godności drugiego człowieka i tolerancji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze, zajęcia z pedagogiem, na temat tolerancji i godności • udział uczniów w uroczystościach związanych z obchodami rocznic historyczno -narodowych oraz świąt religijnych • akcja „Poczytaj mi przyjacielu” • akcje charytatywne, pomocowe (WOŚP, Koncert Charytatywny) • działalność Szkolnego Koła Wolontariatu 		

Cel 4. Kształtowanie postaw obywatela, Polaka, Europejczyka umiającego aktywnie i swobodnie poruszać się we współczesnym świecie.

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1. Wychowanie do patriotyzmu i postaw obywatelskich;	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie ważnych wydarzeń związanych z historią i tradycjami kraju i regionu poprzez edukację historyczną i polonistyczną • poznanie miejsc pamięci narodowej w regionie i kraju • lekcje wychowawcze poświęcone patriotyzmowi • lekcje WOS i historii – zapoznanie z organizacjami i instytucjami krajów Polski i Europy • organizowanie uroczystości szkolnych • udział w akcjach o charakterze patriotycznym, obywatelskim, charytatywnym • przygotowanie uczniów do konkursów, turniejów • warsztaty i lekcje kształtujące postawę tolerancji i szacunku, m.in. na lekcjach języków obcych 	Cały rok	Nauczyciele historii, WOS-u, WOK-u, języka polskiego i języków obcych, wychowawcy

6. Oczekiwane efekty.

- integracja środowiska szkolnego
- wzrost bezpieczeństwa w szkole
- większa współpraca z rodzicami

- wzrost wiedzy na temat uzależnień
- zminimalizowanie zjawiska przemocy/ agresji słownej
- umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych, asertywność
- umiejętność radzenia sobie ze stresem
- zwiększenie poczucia patriotyzmu i przynależności do ojczyzny
- wzrost poczucia tożsamości lokalnej, narodowej, europejskiej
- wzrost czytelnictwa wśród uczniów
- wzrost empatii i wrażliwości na drugiego człowieka
- wzrost szacunku i tolerancji wobec drugiej osoby
- postawa proekologiczna
- udział uczniów w konkursach, olimpiadach i turniejach
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, lokalnymi pracodawcami
- działalność Szkolnego Koła Wolontariatu
- wzrost umiejętności społecznych i zawodowych

7. Ewaluacja Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.

Ocena skuteczności programu będzie dokonywana na podstawie wyników ewaluacji przeprowadzonej według następujących wytycznych:

- **Problem badawczy:** ocena skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych w Zespole Szkół Ekonomicznych im. Komisji Edukacji Narodowej w Wodzisławiu Śl.
- **Przedmiot ewaluacji:** Program Wychowawczo- Profilaktyczny
- **Cele ewaluacji:** ocena realizacji i efektywności działań zapisanych w programie
- **Grupa badawcza:** społeczność Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Oskara Langego, uczniowie, rodzice, nauczyciele
- **Termin badań:** maj/czerwiec w kolejnych latach od 2018.

- **Narzędzia badawcze:** ankieta ewaluacyjna skierowana do uczniów, rodziców, nauczycieli, rozmowa przeprowadzona z uczniami, nauczycielami i rodzicami, analiza dokumentacji szkolnej, obserwacja środowiska szkolnego

PROGRAM OPRACOWAŁ ZESPÓŁ W SKŁADZIE : ADRIANNA GARBULOWSKA- GULEC, AGNIESZKA MROZIAKIEWICZ, KATARZYNA WEISS, AGNIESZKA NEWY, ALEKSANDRA PECIAK